

TILSYNSRAPPORT - VEDTAK

Rett til spesialpedagogisk hjelp

Karasjok kommune

Sammendrag

Vi fører tilsyn med Karasjok kommune. Temaet for tilsynet er rett til spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder.

Spesialpedagogisk hjelp skal gi barnet tidlig hjelp og støtte. Formålet med hjelpen er at den skal bidra til barnets utvikling og læring, og må sees i sammenheng med formålet for barnehagens innhold og oppgaver. Hjelpen skal bidra til at barnet blir bedre rustet til å starte på skolen og at barnet får nødvendig hjelp slik at barnets vansker blir avhjulpet på et tidlig tidspunkt.

Tilsynet er skriftlig.

Tilsyn har som formål å kontrollere om barnehagemyndigheten oppfyller kravet i regelverket. I dette tilsynet har vi kontrollert om Karasjok kommune sørger for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering av om barnet har særlig behov for spesialpedagogisk hjelp før den gjør vedtak om spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven §§ 34 jf. 31.

Det overordnede formålet med tilsynet er at det skal bidra til at alle barn i barnehagen skal ha et godt barnehagetilbud. Statsforvalteren legger barnekonvensjonen til grunn ved i tilsynet med kommunens barnehagemyndighet. Artikkel 3 tydeliggjør at hensynet til barnets beste skal komme først og være grunnleggende i alle tiltak og vedtak som berører barnet.

I dette tilsynet har vi funnet at kommunen som barnehagemyndighet ikke oppfyller kravene som stilles til de sakkyndige vurderingene jf. barnehageloven. Tilsynet har blant annet avdekket at kommunen ikke sørger for at sakkyndige vurderinger blir utarbeidet og at de sakkyndige vurderingene mangler vurderinger av hva som er barnets beste.

Kommunen mottok en foreløpig tilsynsrapport 27.08.2021 og har ikke uttalt seg innen fristen.

Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til **01.12.2021**.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Kort om Karasjok kommune	4
1.2	Om gjennomføringen av tilsynet	4
2	Sakkyndig vurdering	4
2.1	Rettslige krav	4
2.2	Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	5
3	Våre reaksjoner	14
3.1	Pålegg om retting	14
3.2	Oppfølging av påleggene	14
4	Dere har rett til å klage.....	15

1 Innledning

Vi fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, jf. forskrift om overgangsregler til barnehageloven – tilsyn, veiledning, reaksjoner mv. § 5 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om barnehagemyndigheten oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

1.1 Kort om Karasjok kommune

Karasjok kommune har 2616 innbyggere per. 01.01.2020. Kommunen er samisk forvaltningskommune. Det er 3 barnehager i kommunen, en privat og to kommunale. Det er 108 barn i de tre barnehagene (BASIL 15.12.2020). Årsmeldingene i 2019 og 2020 viser at kommunen har hatt to vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Det er ingen vedtak om individuell tilrettelegging i barnehagene disse to årene. Barnehagene har til sammen en dispensasjon fra utdanningskravet i 2020.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Karasjok kommune i brev av 01.06.2021. Dere ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet.

Temaet for tilsynet er retten til spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder. Vi har kontrollert om kommunen oppfyller plikten om sakkyndig vurdering, jf. barnehageloven § 34.

Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet og at tilsynet skal bidra til at kommunen følger regelverket.

Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til dere 27.08.2021. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Dere har ikke kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen 20.09.2021.

2 Sakkyndig vurdering

2.1 Rettslige krav

Før kommunen eller fylkeskommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp, skal det foreligge en sakkyndig vurdering av om barnet har særlige behov for spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven § 34

I den sakkyndige vurderingen skal det utredes og tas standpunkt til blant annet:

- a) Om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet
- b) Realistiske mål for barnets utvikling og læring
- c) Om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet
- d) Hvilken type hjelp og organisering som vil bidra til barnets utvikling og læring
- e) Hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen bør ha

2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.2.1 Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger om spesialpedagogisk hjelp i de tilfellene hvor barnehageloven krever det?

PPT skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndige vurderinger, jf. barnehageloven § 34. PPT må utarbeide sakkyndig vurdering i alle tilfeller der dere mottar henvendelser om barn som kan ha rett til spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven § 33 jf. § 31. Den sakkyndige vurderingen er en forutsetning for at kommunen skal kunne vurdere om et barn har rett til spesialpedagogisk hjelp, og dere må derfor utarbeide en sakkyndig vurdering selv om dere mener at barnet ikke har behov for spesialpedagogisk hjelp.

Observasjoner

I kommunens egenrevisering opplyser dere at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger for barn der loven krever det.

Vi har mottatt ti mapper til barn, ingen av disse inneholder sakkyndige vurderinger. Vi har derfor fått ettersendt to sakkyndige vurderinger datert 19.03.2018 og 20.01.2020. Ingen av disse vurderingene tilhørere noen av de ti mappene. I de 10 mappene er det tre søknader om spesialpedagogisk hjelp uten at det foreligger sakkyndige vurderinger. PPT i Karasjok kommune har 30.07.2021 opplyst at de sakkyndige vurderinger snart er ferdige.

Vurderinger

De tre søknadene om spesialpedagogisk hjelp er datert 12.05.2020, 10.09.2020 og 04.12.20. PPT har ikke utarbeidet sakkyndige vurderinger til disse tre søknadene. Saksbehandlingen har til nå tatt henholdsvis 8, 11 og 15 måneder.

Det er viktig at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger der barnehageloven krever det slik at barnas rett til å få vurdert sine behov for spesialpedagogisk hjelp blir ivaretatt. Det er kommunen som har ansvaret for at det utarbeides en sakkyndig vurdering. Ved at

kommunen kan sette inn spesialpedagogiske hjelpetiltak vil det være mulig å gripe inn på et tidlig stadium. Dette er i tråd med målsettinger om tidlig innsats.

Konklusjon

Vi vurderer krevet som ikke oppfylt.

2.2.2 Får barnet anledning til å gi uttrykk for sin mening når PPT utarbeider sakkyndig vurdering?

Barnet skal få anledning til å gi uttrykk for sin mening om behovet for spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven § 32, jf. §§ 31 og 33, jf. barnekonvensjonen artikkel 12.

Observasjoner

I kommunens egenrevisering opplyser dere at PPT foretar samtale med barnet. Samtalene tas i barnehage under en aktivitet f.eks. i lek. Det foreligger ikke referat eller henvisninger til samtalene med barnet. I søknadene om spesialpedagogisk hjelp uttaler foreldrene seg om barnets behov, utfordringer og hvordan de opplever at barnet har det i barnehagen. I kommunens mal til sakkyndig vurdering er det en overskrift om informasjon fra foreldrene (og barnet). I de to sakkyndige vurderingene vi fikk ettersendt, er det ikke henvist til barnets stemme.

Vurderinger

Dersom barnets alder, modenhet og andre personlige forutsetninger tilsier det, må barnet få anledning til å gi uttrykk for sin mening om behovet for spesialpedagogisk hjelp. Barn uttrykker seg på ulike måter, avhengig av alder og modenhet. Når dere skal kommunisere med barnet må det foregå på barnets premisser, i kjente omgivelser for barnet. Barnet må kunne ha med seg foreldre eller andre som støtte. Foreldre eller andre kan også uttale seg på barnets vegne.

PPT har i sine sakkyndige vurderingene redegjort for at de har observert og samtalt med barna. Vi kan også se at foreldrene at foreldre har uttalt seg på barnets vegne i de sakkyndige vurderingene.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som oppfylt.

2.2.3 Får foreldrene uttale seg når PPT utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp?

Foreldrene må få uttale seg når dere utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp. jf. barnehageloven § 32.

Observasjoner

I kommunens egenrevisering opplyser dere at foreldrene blir innkalt til et møte før utredningen starter. Under møtet får foreldrene uttale seg om hva de ønsker bistand til

fra PPT og hva foreldrene mener er barnets behov. Før den sakkyndige vurderingen er ferdig får foreldrene lese den og komme med tilbakemeldinger om de synes vurderingen ivaretar barnets behov.

I håndbok for tilpasset og spesialpedagogisk hjelp er det en mal som heter «informasjon fra foreldre». I de to sakkyndige vurderingene vi har fått ettersendt følger det en uttalelse fra foreldre/foresattes. I dette vedlegget er det foreldrene som forteller om barnet.

Vurderinger

Vi ser av de to sakkyndige vurderingene vi har mottatt at foreldrene får uttale seg om barnets behov for spesialpedagogisk hjelp. Kommunen har i tillegg maler og rutiner for å sikre at foreldrene får uttale seg når PPT utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som oppfylt.

2.2.4 Legger PPT stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilråkning om spesialpedagogisk hjelp?

Barnet skal få anledning til å gi uttrykk for sin mening om behovet for spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven § 32, jf. §§ 31 og 33, jf. barnekonvensjonen artikkel 12. Foreldre må få uttale seg når dere utreder og vurderer behovet for spesialpedagogisk hjelp. Barnets og foreldrenes syn skal tillegges stor vekt når dere utarbeider den sakkyndige vurderingen, jf. barnehageloven § 32.

Observasjoner

I kommunens egenrevisering opplyser dere at foreldrene blir innkalt til et møte før utredning starter. Foreldrene får uttale seg om hva som er barnets behov og hvilken bistand de ønsker fra PPT. Før den sakkyndige vurderingen er ferdig, får foreldrene lese den og komme med tilbakemeldinger.

I mal for sakkyndig vurdering er et av punktene informasjon fra foreldre (og barnet). Under dette punktet skal det skrives i hvilken grad opplysningene fra foreldrene er vektlagt. Vi har fått to sakkyndige vurderinger.

Vurderinger

De to sakkyndige vurderingene vi har fått ettersendt, har et avsnitt om foreldrenes uttalelse om barnet, men PPT har ikke skriftliggjort hverken vurdering eller vektlegging av foreldrenes syn. Vi kan heller ikke se at barnets stemme er vektlagt. Dere skal legge stor vekt på barnas og foreldrenes syn når dere foretar sakkyndige vurderinger. Den sakkyndige vurderinger skal vise hvordan dere har vektlagt barnas og foreldrenes syn, og dere skal ha faglige begrunnelser for å vektlegge andre momenter enn barnas og foreldrenes syn. Hensynet til barnets beste må også inngå i denne vurderingen.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som ikke oppfylt.

2.2.5 Opplyser PPT saken så godt som mulig før de utarbeider sakkyndige vurderinger?

Saken skal være så godt opplyst som mulig før dere utarbeider sakkyndige vurderinger, jf. forvaltningsloven § 17. Dere skal foreta en helhetlig utredning og bruke ulike kilder og metoder i utredningsarbeidet. Dere har plikt til å innhente alle opplysninger som trengs før dere gjør den sakkyndige vurderingen. Dersom dere ikke har tilstrekkelig fagkompetanse i en sak, må dere hente inn nødvendig kompetanse fra andre.

Observasjoner

I kommunens egenvurdering opplyser dere at PPT har møter med foreldre og barnehage, og at de observerer og utreder barnets behov. Dere innhenter informasjon fra andre sakkyndig instanser der det er behov for det.

I kommunens «Handlingshjul og retningslinjer for saksgang ved etablering av spesialpedagogisk hjelp for barnehager i Karasjok kommune» opplyser dere at henvisningen til PPT skal gjøres på henvisningsskjema. Pedagogisk rapport og opplysningene fra foreldrene skal følge med henvisningen. I tillegg opplyser dere at det bør legges ved relevant dokumentasjon, for eksempel hvordan barnet har respondert på utprøvede tiltak, og kartlegging og utredninger som er gjort av enten barnehagen eller helsetjenester. Dere har også sendt inn «Håndbok for tilpasset og spesialpedagogisk hjelp i barnehagen» som er revidert 19.02.15. Denne håndboken skal være til hjelp i arbeidet med barn med særskilte behov i barnehager.

I de sakkyndige vurderingene er det et eget kapittel som omhandler «Rapporter og utredning gjort av andre instanser».

I en av de to sakkyndige vurderingene vi har mottatt (datert 20.01.20) opplyses det om at barnet er henvist til BUP.

Vurderinger

Vi kan se av de to sakkyndige vurderingene at PPT har innhentet informasjon og opplysninger fra foreldre/foresatte og barnehage. I tillegg har PPT gjort observasjoner av barnet i barnehagen og i det ene tilfellet hatt samtaler med barnet.

I sakkyndig vurdering datert 20.02.20 opplyses det fra mor at barnet er henvist til BUP og innvilget leketerapi hos familievernkantoret. Det opplyses i sakkyndig vurdering at henvisningen er gjort av helsesykepleier 03.05.19 og at PPT ikke har mottatt skriv om dette. Det er 9 måneder mellom henvisning til BUP og sakkyndig vurdering, og Statsforvalteren kan ikke finne informasjon om at PPT har kontaktet BUP for å skaffe flere opplysninger eller for å undersøke status i henvisningen. Imidlertid kan vi se at PPT

har skaffet nok informasjon og opplysninger gjennom informasjon fra foreldre, barn og barnehage og egne observasjoner til at saken er godt nok opplyst før den sakkyndige vurderingen blir utarbeid.

I den andre sakkyndige vurderingen datert 19.03.18, er det hentet opplysninger fra foreldre/foresatte, barnehage, og logoped. PPT vurderer at språkkartleggingene barnehage og logoped har gjort har vært gode. I tillegg har PPT observert barnet i barnehagen.

Vi gjør dere oppmerksom på at i «Håndbok for tilpasset og spesialpedagogisk hjelp i barnehagen» vises dere til opplæringsloven § 5- 7. Spesialpedagogisk hjelp er hjemlet i barnehageloven §§ 31 – 35.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som oppfylt.

2.2.6 Utarbeider PPT sakkyndige vurderinger så snart som mulig?

Kommunen skal forberede og avgjøre saker om spesialpedagogisk hjelp så snart som mulig, jf. forvaltningsloven § 11 a. Siden sakkyndige vurderinger en del av saksforberedelsen må dere utarbeide den sakkyndige vurderingen så snart som mulig. Kapasitetsmessige utfordringer som oppstår gjentatte ganger, eller som er av lengre varighet, vil ikke være en gyldig grunn til at det tar lang tid å utrede saken. Det kan ikke innføres venteliste for utredning av barns behov for spesialpedagogisk hjelp. Dette vil stride mot det enkelte barnets rett til spesialpedagogisk hjelp.

Observasjoner

I kommunens egenvurdering opplyser dere at de sakkyndige vurderingene blir skrevet etter at barnets behov er kartlagt, det innebærer utredning, møter og observasjoner. Dere opplyser at dere prøver å få utført dette så snart som mulig, men at det har vært en utfordring under koronapandemien. Det har også vært stor pågang hos PPT.

Vi har mottatt ti mapper til barn i Karasjok kommune, ingen av disse inneholder sakkyndige vurderinger. I de 10 mappene er tre søknader om spesialpedagogisk hjelp som er datert 12.05.2020, 10.09.2020 og 04.12.20, uten at det per dags dato foreligger sakkyndige vurderinger. PPT i Karasjok kommune har 30.07.2021 opplyst at de sakkyndige vurderinger snart er ferdige.

Vurderinger

Kommunen har ikke utarbeidet sakkyndig vurdering for søknadene som er datert henholdsvis 12.05.2020, 10.09.2020 og 04.12.20, Det vil si at det har gått 8, 11 og 15 måneder uten at det foreligger sakkyndige vurderinger. Vi vurderer at kommunen har brukt uforholdsmessig lang tid mellom søknad og sakkyndig vurdering.

Barnehageloven setter ingen eksplisitte tidsfrister for PP-tjenestens behandling av saker om spesialpedagogisk hjelp, men vi legger til grunn at dette må skje i løpet av rimelig tid. Saksbehandlingen skal være forsvarlig. Dette må suppleres med forvaltningslovens regler. Disse gjelder for hele prosessen; fra mistanke om at barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp og til enkeltvedtaket er fattet. PP-tjenesten er et ledd i utredningen av saken. I vurderingen av hva som er for lang saksbehandlingstid, vil barnets behov for å få avklart sine behov og rettigheter så raskt som mulig, føre til at for eksempel en total saksbehandlingstid på over tre måneder kan være for lang tid.

PPT opplyser at de har hatt mange henvendelser. Kapasitetsmessige utfordringer som oppstår gjentatte ganger, eller er av lengere varighet, vil ikke være en gyldig grunn til at det tar lang tid til å utrede saken. Kommunen eller PPT kan ikke innføre ventelister for utredning av barns behov for spesialpedagogisk hjelp. Dette vil stride mot det enkelte barnets rett til spesialpedagogisk hjelp. Kommunen har ansvar for å stille nødvendige ressurser til disposisjon slik at det ikke oppstår venteliste.

I forbindelse med enkeltvedtak skal forvaltningsorganet "forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold". Det følger av forvaltningsloven § 11 a første ledd. Den sakkyndige vurderingen er en del av saksforberedelsen. Derfor gjelder kravet om at saken skal behandles "uten ugrunnet opphold" også for PPT. Her er det viktig at PPT, som saksforberedende organ, ser sin rolle i dette arbeidet og forholder seg til at saken skal behandles «uten ugrunnet opphold».

Dersom et enkeltvedtak ikke kan fattes innen én måned etter at PP-tjenesten har mottatt henvendelsen, skal det gis et foreløpig svar. Dette følger av § 11 a tredje ledd i forvaltningsloven. I det foreløpige svaret skal det informeres om hvorfor henvendelsen ikke kan behandles tidligere og anslås når svar kan ventes hvis det er mulig. Dette betyr at PP-tjenesten skal gi melding til kommunen dersom deres saksbehandlingstid fører til at kommunen ikke kan behandle saken innen én måned. Kommunen sender et foreløpig svar til foreldrene.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som ikke oppfylt.

2.2.7 Gjør PPT rede for og tar stilling til om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet?

Barnehageloven § 34 angir en ikke uttømmende liste over hva dere må ta stilling til i den sakkyndige vurderingen. Dere må ta stilling til hvilke særlige vansker og behov barnet har, og om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet.

Observasjoner

I kommunens egenrevisning opplyser dere at PPT undersøker om det foreligger sen utvikling og lærevansker. Dere opplyser at dere innhenter hjelp fra andre instanser eller får foreldrene til å bestille time hos fastlege for henvisning til andre instanser.

I kommunes mal for sakkyndig vurdering er det under overskriften «PP-tjenestens vurdering», et punkt som heter «sen utvikling eller lærevansker hos barnet og andre særlige forhold som er viktig for barnets utvikling». Vi har fått ettersendt to sakkyndige vurderinger.

Vurderinger

I begge de to sakkyndige vurderingene oppfatter vi at PPT har gjort rede for og tatt stilling til om det foreligger sen utvikling og lærevansker hos barnet. Vurdering av barnets utvikling og lærevansker, kommer ikke fram som et eget punkt i den sakkyndige vurderingen til tross for at malen har et eget punkt om dette. Det gjør det uoversiktlig, både for foreldrene og de som skal fatte vedtak.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som oppfylt.

2.2.8 Gjør PPT rede for og tar stilling til realistiske mål for barnets utvikling og læring?

For å kunne anbefale hvilket tilbud barnet trenger, må dere få frem barnets utviklingsmuligheter og læringspotensial. Dere må gjøre rede for realistiske mål for barnets utvikling og læring jf. barnehageloven § 34.

Observasjoner

I kommunens egenvurdering opplyser dere at PPT gjør rede for og tar stilling til realistiske mål for barnets utvikling og læring og at dette fremkommer som en del i den sakkyndige vurderingen.

I kommunes mal for sakkyndig vurdering er det under overskriften PP-tjenestens vurdering er et av punktene «realistiske mål for barnets utvikling og læring». Vi har mottatt to sakkyndige vurderinger datert 19.03.18 og 20.01.20.

Vurderinger

I begge de sakkyndige vurderingene, under kapittel 6 «Anbefalte målsettinger og tiltak» er det gjort rede for generelle målsettinger fra rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver som gjelder fagområder, lek og hva som er personalets oppgaver. Det er positivt at målene sees i sammenheng med formålet for barnehagens innhold og oppgaver.

I samme kapittel vises det også til ulike tiltak som barnehagen kan gjøre, som for eksempel å ha klare regler og at forutsigbarhet er viktig. Statsforvalteren kan ikke i dette kapitlet finne hva som er individuelle realistiske mål for barnet. Derimot kan vi finne mål for barnets utvikling under kapittel 6 b Spesialpedagogiske tiltak, spesialpedagog» der det står at barnet skal utvide språk- og kommunikasjonsferdigheter. Barnet skal øke ordforråd, lære begreper, videreutvikle det verbale språket og forbedre uttale. Dette gjelder for begge vurderingene. For Statsforvalteren framstår det som uoversiktlig og rotete at barnets realistiske mål for utvikling og læring er spredt over flere kapitler. Den sakkyndige vurderingen bør være så klar og tydelig at det ikke frembringer

misforståelser hverken for foreldre eller den som skal fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som oppfylt.

2.2.9 Gjør PPT rede for og tar stilling til om barnets behov kan avhjelpest innenfor det ordinære barnehagetilbudet, dersom barnet går i barnehage?

For barn som går i barnehage, må dere også vurdere om barnehagen har nødvendige ressurser og kompetanse til å avhjelpest barnets behov innenfor det ordinære barnehagetilbudet, jf. barnehageloven § 34. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, jf. barnekonvensjonen artikkel 3.1.

Observasjoner

I kommunens egenervurdering opplyser dere at PPT gjøre rede for og tar stilling til om barnets behov kan avhjelpest innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Dette fremkommer som en del av den sakkyndige vurderingen. I kommunes mal for sakkyndig vurdering er det under overskriften «PP-tjenestens vurdering» et punkt «kan barnets behov avhjelpest innenfor det ordinære barnehagetilbudet». Vi har fått ettersendt to sakkyndige vurderinger.

Vurderinger

I de sakkyndige vurderingene beskrives «barnets nåværende tilbud på dagtid», der de beskriver avdelingen og barnehagen. Den sakkyndige vurderingen tar ikke stilling til om barnets behov kan avhjelpest innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Vi ser i kommunens mal for sakkyndig vurdering at det skal gjøres rede for og ta stilling til om barnets behov kan avhjelpest innenfor det ordinære barnehagetilbudet, men de to sakkyndige vurderingene følger ikke kommunens egen mal.

For barn som går i barnehage, skal PPT vurdere om barnets barnehage har nødvendige ressurser og kompetanse til å avhjelpest barnets behov innenfor det ordinære barnehagetilbudet. Det er barnets omgivelser i barnehagen og det pedagogiske tilbudet barnet mottar, som skal vurderes. Forhold som andel barnehagelærere, voksentetthet og sykefravær kan være relevant i vurderingen.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som ikke oppfylt.

2.2.10 Gjør PPT rede for og tar stilling til hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen, bør ha?

Det skal komme frem hvor mange timer per år eller uke spesialpedagogisk hjelp dere anbefaler. Hvilken kompetanse dere anbefaler at de som gir hjelpen skal ha, må også komme frem av den sakkyndige vurderingen jf. barnehageloven § 34. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn jf. barnekonvensjonen artikkel 3.1.

Observasjoner

I kommunens egenvurdering opplyser dere at PPT gjøre rede for og tar stilling til hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen, bør ha.

I mal for sakkyndig vurdering er det under overskriften «oppsummering, tilrådning og tiltak» følgende punkter: oppsummering av vurderingen, tilrådning, konkret omfang og organisering av den spesialpedagogiske hjelpen, og innholdet i spesialpedagogisk hjelp, inkludert forelderådgivning.

I den ene sakkyndige vurderingen vi har mottatt anbefales det 100 årstimer til spesialpedagog og 375 årstimer til assistent, og i den andre sakkyndige vurderingen anbefales det 190 årstimer til spesialpedagog.

Vurderinger

I begge sakkyndige vurderinger er det oppgitt årstimer. De sakkyndige vurderingene opplyser om at hjelpen skal gis av pedagoger med kompetanse innenfor områdene språk og kommunikasjon og pedagog med kompetanse med barnehagefaglig kompetanse.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som oppfylt.

2.2.11 Vurderer PPT hva som er barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger?

Den sakkyndige vurderingen må inneholde en vurdering av barnets beste, jf. barnekonvensjonen artikkel 3.1. Barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn, og det skal mye til for å sette det til side. Barnets syn på den spesialpedagogiske hjelpen er svært viktig når dere vurderer hva som er til barnets beste. Dere må foreta en helhetlig vurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov, for eksempel deltakelse i fellesskapet og hvile. I denne vurderingen må ulike momenter vektas opp mot hverandre, slik at en

kan trekke ut av vurderingen hva som veier tyngst. Dette må begrunnes særskilt, og må vises blant annet gjennom at hensynet er vektet opp mot andre hensyn.

Observasjoner

I kommunens egenrevisning opplyser dere at det er en helhetlig vurdering av barnets behov, foreldrenes tolkning av barnets behov og barnehagens vurdering av barnets behov. Det er ingen punkter i mal for sakkyndig vurdering som omhandler barnets beste. Vi har fått ettersendt to sakkyndige vurderinger.

Vurderinger

Når dere utarbeider sakkyndig vurderinger om spesialpedagogisk hjelp, må dere ta stilling til hva som er barnets beste. Dere må avveie barnets beste mot eventuelle motstridende hensyn. Dere må vurdere fra sak til sak hvilke momenter som er aktuelle, og hvor stor vekt de enkelte momentene skal ha i vurderingen. Dette er en helhetlig vurdering av barnets situasjon hvor barnets behov for utvikling og læring må avveies mot andre behov som for eksempel deltakelse i fellesskapet, behov for hvile, barnets identitet og egenskaper, familiemiljø samt spesielle behov i sårbare situasjoner.

Vi kan finne bruddstykker av barnets beste vurderinger, men vi kan ikke finne at PPT har avveid for eksempel barnets behov for utvikling og læring mot andre behov som for eksempel behovet for hvile eller deltakelse i fellesskapet.

Barnets syn på den spesialpedagogiske hjelpen er viktig når dere vurderer hva som er til barnets beste.

Konklusjon

Vi vurderer kravet som ikke oppfylt.

3 Våre reaksjoner

3.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at dere ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger dere å rette opp følgende, jf. kommuneloven § 30-4:

Karasjok kommune må sørge for at det blir utarbeidet en sakkyndig vurdering av om barnet har særlig behov for spesialpedagogisk hjelp før den gjør vedtak om spesialpedagogisk hjelp, jf. barnehageloven §§ 34 jf. 31.

Det innebærer at kommunen må:

- utarbeide sakkyndige vurderinger om spesialpedagogisk hjelp i de tilfellene hvor barnehageloven krever det
- må legge stor vekt på barnets og foreldrenes syn i sin tilrådning om spesialpedagogisk hjelp

- må utarbeide sakkyndige vurderinger så snart som mulig
- må gjøre rede for og ta stilling til om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet, dersom barnet går i barnehage
- må vurdere hva som er barnets beste når de utarbeider sakkyndige vurderinger

3.2 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Fristen er 01.12.2021. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

4 Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Anita Jonassen

seniorrådgiver